

SECȚIUNEA 2

Economie fundamentală și aplicată

ANALIZA POTENȚIALULUI DE EXPORT A PRODUCȚIEI DE LAPTE, PRODUSE LACTATE ȘI OUĂ

ANALYSIS OF THE EXPORT POTENTIAL OF MILK, DAIRY PRODUCTS AND EGGS PRODUCTION

Elena ȘCERBACOV, Doctor, conf. univ. inter.,
Universitatea Agrară de Stat din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Mircești, 44
tel: 31-22-58,
www.uasm.md

Abstract. *As a branch of activity producing material goods, the agriculture performs within the framework of the national economy a series of functions, some of them are common to any other working activity, the other are characteristic of the branch. The paper aims at analyzing the export potential of milk, dairy products and eggs production. The methods of analysis, synthesis and comparison were used in the investigation process, and the recent works in this field, as well as the statistical reports of the NBS formed the informational basis.*

The livestock of cows decreased in 2018 compared to previous years, and that of poultry increased during this period. The quantity of milk obtained in all categories of producers decreased in 2018 compared to previous years, due to the decrease of the cows livestock during this period. In the analyzed period the obtained eggs production increased due to the growth of the poultry livestock in the agricultural enterprises and farms.

The export of milk and dairy products; birds' eggs; natural honey increased in 2018 compared to 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 and 2016.

Keywords: *agriculture, export, milk, eggs, production, surface.*

INTRODUCERE

Managementul exportului pentru firme are deosebiri esențiale față de cel practicat pe piața internă. În primul rând, cunoașterea și posibilitățile unei firme autohtone de a cunoaște o piață externă sunt reduse prin existența unor reglementări speciale pentru aceste piețe (taxe vamale, bariere tehnice, relații neformale specifice etc.). Astfel un exportator de produse agricole are posibilități scăzute de a acționa direct pe o piață externă, iar riscurile acestei activități sunt mari. [1, p. 6]

Agricultura are particularități față de industrie și alte activități economice datorită factorilor naturali și biologici care intervin în procesul de producție, amplasării teritoriale a producției și caracterului muncii agricole, necesității reglementării și echilibrului piețelor. Aceste particularități au un impact semnificativ asupra performanței economice a exploatațiilor agricole și a stabilității zonelor rurale [3, p.12].

Ca ramură de activitate producătoare de bunuri materiale, agricultura îndeplinește în cadrul ansamblului economiei naționale o serie de funcții unele comune oricărei alte activități lucrative, altele caracteristice ramurii.

Literatura de specialitate, cu deosebire cea didactică concepe ca principală funcție a agriculturii, producerea hranei, respectiv a mijloacelor de subzistență fiziologică necesare speciei umane. Datorită importanței alimentelor în viața oamenilor și monopolului agriculturii, ca

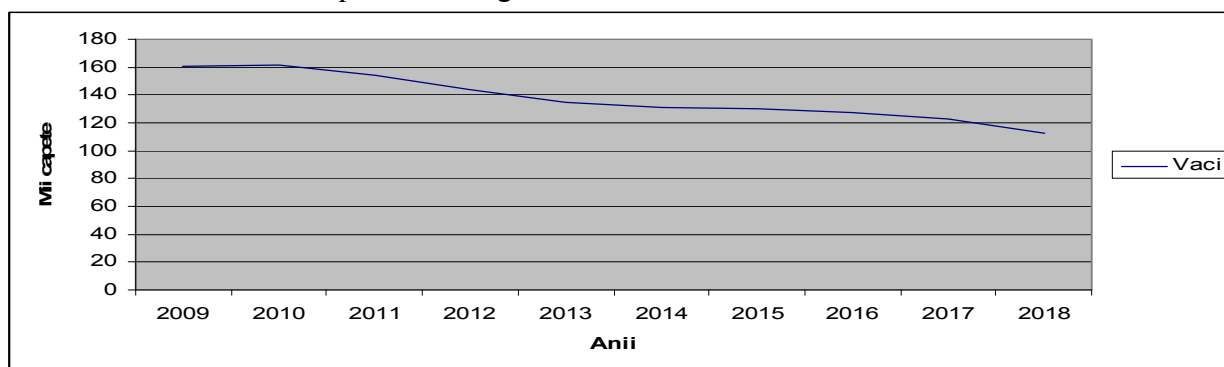
producătoare de hrană, această funcție este adesea percepută ca un fel de sarcină, de datorie a producătorului agricol primar care trebuie să asigure cel puțin hrana comunității statale din care fac parte, ba chiar și de aiurea, în numele *securității alimentare* adică a dreptului fiecărui individ de a mânca. [2, p. 85-86].

MATERIAL ȘI METODĂ

Analiza cantitativă se realizează pe datele selectate și prelucrate de autor. În calitate de surse de date și informare au fost utilizate statisticile oficiale. S-a acordat preferință metodei de analiză cu aplicarea elementelor de comparație.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Efectivul de vaci este prezentat în graficul următor.

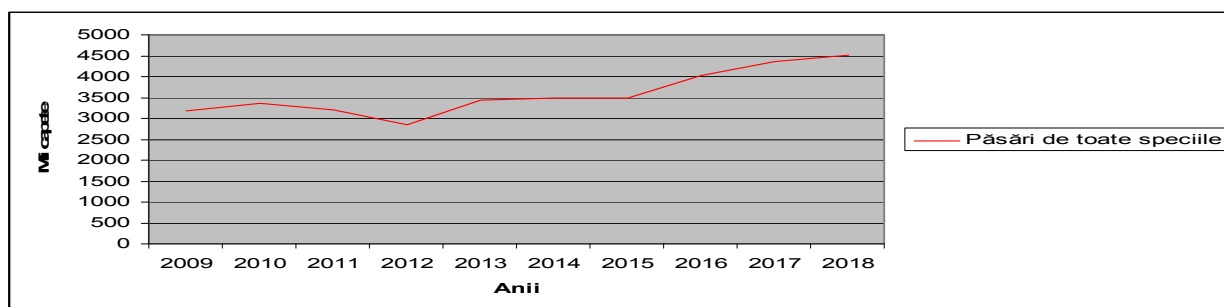

Fig. 1 Efectivul de vaci în gospodăriile de toate categoriile, mii capete

Sursa: [4]

Analizând datele graficului de mai sus putem afirma faptul că efectivul de vaci s-a redus în anul 2018 față de anii 2009, 2010, 2011, 2012 și 2013 respectiv cu 47,5; 48,4; 41,6; 31,5 și 21,6 mii capete în mărime absolută sau cu 29,63; 30,02; 26,94; 21,83 și 16,07 p.p. în mărime relativă, iar față de anii 2014, 2015, 2016 și 2017 acesta s-a diminuat respectiv cu 17,9; 17,5; 14,9 și 10,1 mii capete în mărime absolută sau cu 13,70; 13,43; 11,67 și 8,22 p.p. în mărime relativă.

În graficul următor este prezentat efectivul de păsări în Republica Moldova.

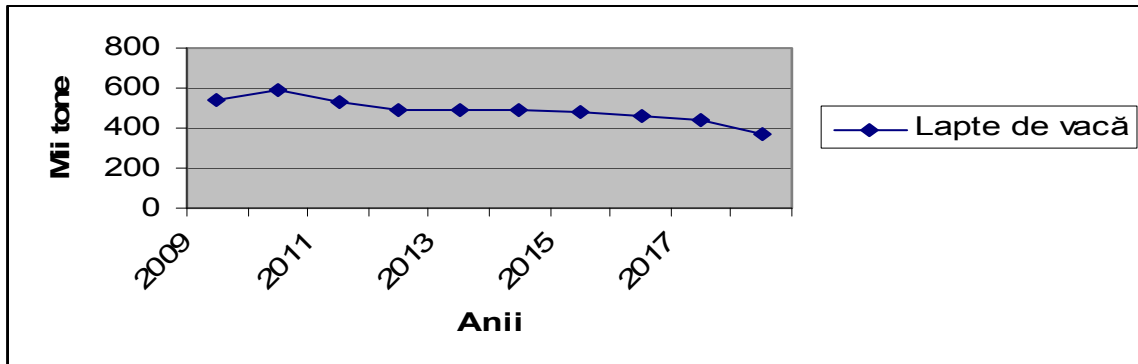
Fig. 2 Efectivul de păsări în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier), mii capete

Sursa: [4]

Analizând datele graficului de mai sus putem afirma faptul că efectivul de păsări a crescut în anul 2018 față de anii 2009, 2010, 2011 și 2012 respectiv cu 1322,7; 1158,7; 1304,2 și 1667,6 mii capete în mărime absolută sau cu 41,45; 34,54; 40,64 și 58,59 p.p. în mărime relativă, iar comparativ cu anii 2013, 2014, 2015, 2016 și 2017 acesta a crescut cu 1067,4; 1038,1; 1038,1;

477,4 și 162,7 mii capete în mărime absolută sau cu 30,97; 29,87; 29,87; 11,83 și 3,74 p.p. în mărime relativă.

Producția de lapte obținută în gospodăriile de toate categoriile este prezentată în figura ce urmează.

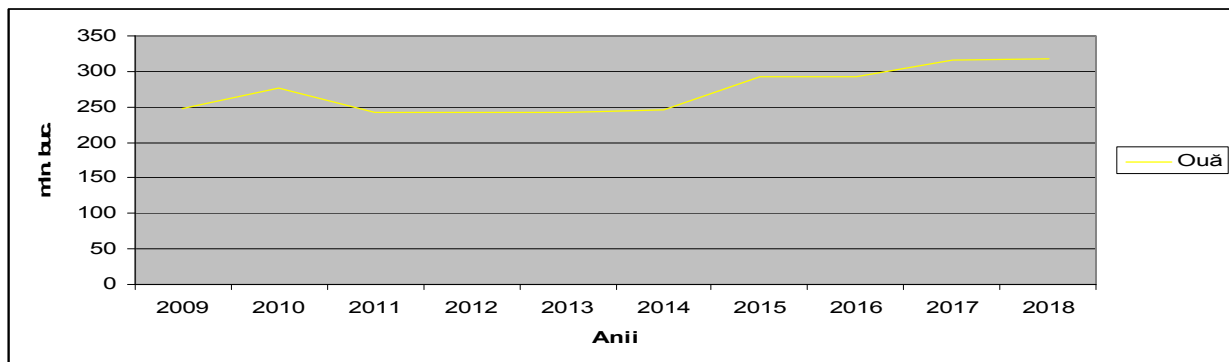

Fig. 3. Producția de lapte obținută în gospodăriile de toate categoriile, mii tone

Sursa: [5]

Cantitatea de lapte obținută în gospodăriile de toate categoriile s-a redus în anul 2018 față de anii 2009, 2010, 2011, 2012 și 2013 respectiv cu 165,8; 218,1; 152,7; 116,5 și 112,8 mii tone în mărime absolută sau cu 30,77; 36,89; 29,04; 23,79 și 23,21 p.p. în mărime relativă, iar față de anii 2014, 2015, 2016 și 2017 aceasta s-a diminuat respectiv cu 112,2; 106,4; 89; 69,5 mii tone în mărime absolută sau cu 23,12; 22,19; 19,26 și 15,70 p.p. în mărime relativă, cauza fiind reducerea efectivului de vaci în această perioadă.

Producția de ouă obținută în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești este inclusă în graficul următor.

Fig. 4. Producția de ouă obținută în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești, milioane bucăți

Sursa: [5]

Datorită creșterii efectivului de păsări în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești producția de ouă obținută s-a majorat în anul 2018 față de anii 2009, 2010, 2011 și 2012 respectiv cu 70,2; 41,8; 76,1 și 75,8 mln. buc. în mărime absolută sau cu 28,33; 15,13; 31,46 și 31,30 p.p. în mărime relativă, iar comparativ cu anii 2013, 2014, 2015, 2016 și 2017 aceasta a sporit respectiv cu 76; 71,5; 25,4; 25,3; și 1,8 mln. buc. în mărime absolută sau cu 31,40; 29,01; 8,68; 8,64 și 0,57 p.p. în mărime relativă.

În graficul următor este prezentat exportul de produse alimentare de origine animală .

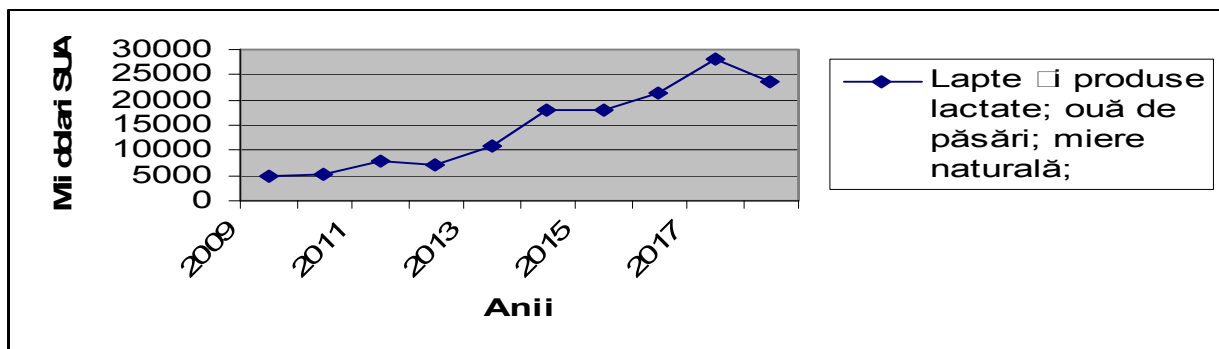

Fig. 5. Exportul unor produse alimentare de origine animală

Sursa: [6]

Exportul de lapte și produse lactate; ouă de păsări; miere naturală; produse comestibile de origine animală; nedenumite și necuprinse în altă parte a crescut în anul 2018 față de anii 2009, 2010, 2011, 2012 și 2013 respectiv cu 4,77; 4,47; 2,94; 3,26 și 2,16 ori în mărime relativă, iar față de anii 2014, 2015 și 2016 acesta a crescut respectiv cu 5721,23; 5507,23 și 2090,75 mii dolari SUA sau cu 31,97; 30,41 și 9,71 p.p. în mărime relativă.

CONCLUZII

În anul 2018 față de anii precedenți efectivul de vaci s-a redus, iar cel de păsări a crescut în această perioadă. Din cauza reducerii efectivului de vaci în perioada analizată, cantitatea de lapte obținută în gospodăriile de toate categoriile s-a redus în anul 2018 față de anii precedenți. Producția de ouă obținută s-a majorat în această perioadă datorită creșterii efectivului de păsări în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești.

În anul 2018 față de anii 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 și 2016 exportul de lapte și produse lactate; ouă de păsări; miere naturală a crescut.

BIBLIOGRAFIE

1. Litvin A., Cotici V.V., Cotici V.N., Gangan S. Managementul exporturilor produselor agroalimentare din Republica Moldova, edit. Print-Caro, Chișinău, 2013, 143 pag.
2. Lup A., Chirilă C. Economie și politică rural-agrară, edit. Universitară, București, 2011, 411 pag.
3. Zahiu ș.a., Structurile agrare și viitorul politicilor agricole, edit. Economică, București, 2003, 440 pag
4. Efectivul de vaci și păsări în gospodăriile de toate categoriile.
http://statbank.statistica.md/pxweb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica%2016%20AGR_AGR030/AGR030100.px/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774
5. Producția de lapte și ouă obținută în gospodăriile de toate categoriile
http://statbank.statistica.md/pxweb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica%2016%20AGR_AGR030/AGR030200.px/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774
6. Exportul unor produse alimentare de origine animală.
http://statbank.statistica.md/pxweb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica%2021%20EXT_EXT010_serii%20anuale/EXT010400.px/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774